

**УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО ЗА II КЛАС
(ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)**

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебният предмет *изобразително изкуство* има съществена роля за цялостното развитие на личността на ученика. В началния етап на основното образование той съдейства за изграждане на художествената и естетическата култура на учениците, като стимулира творческите им способности и развива творческия им потенциал с помощта на: емоциите и чувствата, въображението, паметта, мисленето, възприемането и интерпретирането на обекти от действителността чрез изобразителна дейност и общуване с художествени произведения.

Предмет на обучението по *изобразително изкуство* в този образователен етап са естетическите аспекти на обектите и явленията в природата и обществото. Ето защо то допринася за осъзнаване на регионално, национално и световно културно наследство и неговата роля за създаване на положителна нагласа към културното многообразие.

Акцент в обучението по *изобразително изкуство* във II клас са знанията, уменията и отношенията, свързани със създаването на реални и фантазни образи на природни обекти и среда, основни познания за цветовете, за видовете и жанровете в изобразителното изкуство и творчеството на художника, експериментиране и практическо прилагане на разнообразни техники за работа с изобразителни материали и пособия, познаване на основни визуални знакови системи в различни области на живота, осигуряващи възможност за по-пълноценна адаптация на учениците в социална среда.

Учебната програма за II клас е насочена към развиване на ключови компетентности, ориентирани към личностното развитие на детето през целия му живот чрез създаване на рисунки, апликации, пластики, художествени конструкции, изпълнени с разнообразни изобразителни материали и техники. Учебното съдържание е представено в осем теми чрез очакваните резултати от обучението по темите и новите понятия в тях, които се овладяват чрез практическа дейност под формата на изобразителни представи. Знанията, уменията и отношенията се усвояват на емпирико-описателно равнище.

Наред с основните за предмета понятия чрез обучението по *изобразително изкуство* във II клас се осъществяват различни междупредметни връзки и се усвояват понятия с интегрален характер: природна среда, видове изкуства, изразни средства, визуални знаци, обем, пространство, контраст, ритъм, движение, въображение, творчество.

Темите са формулирани съобразно различни дидактически съображения, затова не са представени в логическа последователност. Например очакваните резултати по темата “Изобразителни техники” може да се интегрират в останалите теми. Реализацията им предполага методическа свобода при подбора на методите и средствата за постигане на съответните очаквани резултати.

Общообразователната подготовка на учениците по *изобразително изкуство* във II клас може да се осъществява както в класната стая, така и извън училище под формата на:

- пленер – за наблюдение на природни обекти и рисуване в природна среда за разбиране значението на видовете визуални знаци в различна среда – природна, обществена.
- посещение на ателие на художник, изложба – за запознаване с творчеството на художника, с мястото, където работи и представя творбите си.
- организиране на изложба с ученически творби – за представяне на резултатите от проекти, от индивидуална и колективна изобразителна дейност на учениците (рисушки, приложения, моделирани фигури и др.) в училището, в общността.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

Области на компетентност	Знания, умения и отношения
Обект и среда	<ul style="list-style-type: none"> • Открива визуални особености на природни обекти. • Разкрива многообразие на визуални особености на природни обекти. • Посочва основни връзки между природни обекти и среда в реални и фантазни ситуации. • Изразява емоционално-естетическо отношение към природни обекти.
Обект и образ	<ul style="list-style-type: none"> • Придобива представа за най-важни визуални особености на човешки фигури и животни. • Разграничава светли и тъмни цветове в различни изображения. • Изобразява реални и фантазни образи по впечатление и въображение, като използва светли и тъмни цветове. • Пресъздава особености на различни фигурални образи. • Дискутира въздействието на творби с тъмни и светли цветове.
Зрител и творба	<ul style="list-style-type: none"> • Познава най-общо професията на художника. • Разграничава произведения на изобразителното изкуство по вид. • Коментира творби от различни жанрове изкуство.
Визуална комуникация	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира значението на различни видове визуални знаци. • Обяснява основни понятия за визуални знаци. • Използва в изображения видове визуални знаци по тяхното предназначение в различна среда.
Материали и техники	<ul style="list-style-type: none"> • Познава изобразителни техники за рисуване, моделиране, апликиране, гравирание и конструиране. • Разбира най-общо връзката между материал и техника. • Комбинира различни изобразителни материали и техники.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
Красотата на природата	<ul style="list-style-type: none"> Различава визуални особености на обекти и явления от заобикалящата природна среда (видове форми, съотношения, цветове). Сравнява визуални особености на различни обекти и явления от заобикалящата среда. Изразява чрез описания и рисунки емоционално отношение към красотата на природата. 	<ul style="list-style-type: none"> изобразяване
Реален и фантазен свят	<ul style="list-style-type: none"> Разкрива основни връзки между обекти и природна среда при наблюдения и изобразителна дейност. Променя връзки между обекти и среда при създаване на фантазни изображения. Коментира особености на изображения от реалния и фантазияния свят. 	<ul style="list-style-type: none"> декоративен образ фантазен образ
Образи и форми	<ul style="list-style-type: none"> Различава фигурални и нефигурални образи. Придобива представа за най-важните визуални особености на човешки фигури и животни (силует и детайли, форми, цветове, съотношения). Изобразява визуални особености на човешки фигури и животни. Интерпретира особеностите на различни фигурални образи с изобразителна дейност. 	<ul style="list-style-type: none"> фигурален образ фигурална композиция
Образи и цветове	<ul style="list-style-type: none"> Разграничава светли и тъмни цветове. Изобразява реални и фантазни образи по впечатление и въображение, като използва светли и тъмни цветове. Интерпретира въздействието на творби с тъмни и светли цветове чрез описания и изобразителна дейност. 	<ul style="list-style-type: none"> светъл цвят тъмен цвят

<p>Професията на художника</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Изразява отношение към творческата работа на художника. • Различава професията на художника от други творчески професии. • Коментира изобразителната дейност на художника - живописец, график, скулптор, илюстратор. 	<ul style="list-style-type: none"> • художник • ателие
<p>Видове и жанрове в изкуството</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Разграничава произведения на изобразителното изкуство по вид и жанр – живопис, графика, скулптура, портрет, пейзаж, натюрморт, фигурална композиция. • Описва най-общи характеристики на основни видове и жанрове в изкуството. • Интерпретира чрез изобразителна дейност различни видове и жанрове изкуства. 	<ul style="list-style-type: none"> • живопис • графика • скулптура • натюрморт • пейзаж • портрет
<p>Човешки дейности и знаци</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира значението на различни видове визуални знаци в околната среда. • Използва в изображения видове визуални знаци според тяхното предназначение. • Коментира мястото и значението на видовете визуални знаци в различна среда (природна и обществена). 	<ul style="list-style-type: none"> • визуален знак
<p>Изобразителни техники</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Познава изобразителни техники за рисуване, моделиране, апликиране, издраскване и конструиране. • Прилага в изобразителната дейност техники за рисуване, моделиране, апликиране, издраскване и конструиране. • Комбинира и експериментира с различни материали и техники (смесени техники) в изобразителната дейност. • Описва най-важните особености на различните изобразителни техники. • Подбира материали, пособия и техники за изобразяване на емоционално състояние. 	<ul style="list-style-type: none"> • смесени техники

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишен брой часове по *изобразително изкуство* във II клас - 48.

Примерно разпределение на часовете:

За нови знания	20 часа	42%
За упражнения и практически дейности	26 часа	54%
За диагностика на входното и изходното ниво	2 часа	4%

Новите знания във II клас се усвояват на практическо ниво. В останалите часове за упражнения, преговор, обобщение и практически дейности се изпълняват задачи, осигуряващи възможност за творческа изява при индивидуално и групово участие на учениците.

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценката в обучението по *изобразително изкуство* е комплексна. Тя съдържа дидактически и естетически показатели и отразява активността на ученика в образователния процес.

Текущото оценяване е за ученически творби, създадени в резултат на изпълнение на изобразителни задачи.

Входящото и изходящото равнище се оценяват чрез резултата от изпълнението на изобразителна задача и визуален тест.

Проследяването на напредъка на всеки ученик се основава на практически резултати от изобразителната дейности, документирани в ученическото портфолио.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Връзките и взаимодействията на учебния предмет *изобразително изкуство* с останалите учебни предмети се осъществяват на единна познавателна и практическа основа чрез дейности, насочени към постигане на съвременните ключови компетентности:

Ключови компетентности	Примерни дейности и междупредметни връзки
<i>Компетентности в областта на българския език</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ илюстриране на познати литературни произведения; ✓ участие в сценични форми за групова творческа изява чрез декори, костюми, маски при драматизация на художествен текст; ✓ свързване на рисунки с художествено описание на природни картини; ✓ участие в комуникативни ситуации за обогатяване на художествената изразност с понятия от изобразителното изкуство; ✓ създаване на описания за произведения на изобразителното изкуство от различни видове и жанрове; ✓ разширяване на речника на учениците с нови понятия за изкуството.
<i>Умения за общуване на чужди езици</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ рисуване на забавни образи на букви от различни азбуки; ✓ рисуване на образи по значения на думи на чужд език.
<i>Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологии</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ използване на изобразителни изразни средства – точка, линия, щрих; ✓ използване на геометрични фигури при създаване на образи и знаци, за ориентиране в пространството и изобразяване на съотношения; ✓ групиране и съпоставяне на обекти по определен визуален признак; ✓ развиване на представи за визуални характеристики на геометрични форми и линии, познаване на мерни единици, съотношения и количества.
<i>Дигитална компетентност</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ използване на информация от цифрови средства при създаване на различни видове изображения (образи, знаци);

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ интерактивна употреба на информационно-комуникативни технически средства с помощта на учителя за възприемане на художествени произведения и сбирки; ✓ виртуални посещения на галерии.
<i>Умения за учене</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ планиране на самостоятелната работа на ученика; ✓ участие в творческа екипна работа; ✓ търсене на информация по определена тема и използването ѝ в самостоятелната изобразителна дейност.
<i>Социални и граждански компетентности</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ изразяване на междуличностни и межкултурни умения за общуване при участие в колективни творчески проекти; ✓ изобразяване на природни обекти от родния край, рисуване на природни картини от различни сезони; ✓ ориентиране посредством визуални знаци в околната среда (природна, обществена); ✓ коментиране на различни професии и оценяване ролята на творческата професия на художника в обществото; ✓ изразяване на собствено мнение; общуване по подходящ и творчески начин в културни ситуации.
<i>Инициативност и предприемчивост</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ развиване на инициативност, креативност и новаторство чрез участие в проектни дейности; ✓ практическо използване на материали и пособия, представяне на резултати от творчески дейности в обществена среда; ✓ представяне на продукта от самостоятелно изпълнена изобразителна задача пред учениците от класа.
<i>Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество</i>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ съпоставяне професията на художника с други творчески професии – композитор, изпълнител; ✓ споделяне на емоционални преживявания чрез творчество като възможност за артистично себеизразяване; ✓ участие в игрова дейност за артистично себеизразяване и участие в културния живот;

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ развиване на естетическо чувство чрез артистично себеизразяване и включване в културния живот; ✓ създаване на образи по асоциация от музикални произведения; ✓ посещения на музеи, галерии и сбирки за възприемане ролята на естетически фактори в околната среда (природна и обществена); ✓ разглеждане произведения на изобразителното изкуство от наши и чуждестранни художници за разширяване на познанията за художествени творби и творчески дейности; ✓ организиране на изложба за представяне на резултатите от индивидуална и колективна изобразителна дейност на учениците (рисушки, апликации, моделирани фигури и др.) в училището, в общността.
<p><i>Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ дискутиране на проблеми, свързани с различия и неравенство между хората; ✓ изобразяване на примери за проява на лична отговорност при опазване на околната среда и здравето на човека; ✓ дискутиране на възможности за устойчиво използване на материали и ресурси в учебния процес.

Забележка: Посочените дейности са примерни и не изчерпват възможностите за изграждане на междупредметни връзки.